

प्रदेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई आणि डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली
हवामानावर आधारित कृषि सल्ला (रत्नागिरी जिल्हा)
(०२३५८) २८२३८७

अंक २९/२०१९

डॉ. अशोककुमार चव्हाण,
विभाग प्रमुख,
कृषिविद्या विभाग
९४२२३७३३९६

दिनांक ०९/०४/२०१९

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविद्या विभाग
९४२२३७४००१

कालावधी ५ दिवस

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविद्या विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक ०३/०४/२०१९ ते ०९/०४/२०१९)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक १०/०४/२०१९ सकाळी ८:३० पासून १४/०४/२०१९ सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
०३/०४	०४/०४	०५/०४	०६/०४	०७/०४	०८/०४	०९/०४		१०/०४	११/०४	१२/०४	१३/०४	१४/०४
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
३३.०	३५.०	३२.०	३२.०	३३.४	३३.०	३५.२	कमाल तापमान (अं.से)	३४	३५	३५	३६	३६
१८.५	२१.०	२१.५	२०.५	१८.०	२२.०	२१.०	किमान तापमान (अं.से)	२४	२४	२५	२५	२६
०	०	०	०	०	०	०	मेघाच्छादन (ऑक्ट)	०	०	०	०	०
८९	८९	९०	८९	९१	८९	९१	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	७१	६९	७०	६८	७१
४९	५५	५८	५७	५२	४३	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	५१	४९	४९	४७	४६
४.८	५.३	५.०	४.९	५.५	५.२	६.०	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१५	१६	१०	१०	४
शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	वाऱ्याची दिशा	वा.उ.	वा.उ.	वा.उ.	वा.उ.	नै.
पाऊस (मिमी) मागील आठवडयातील							पाऊस (मिमी) ११/२०१८ पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
०.०							०.०	३०६१.८				

हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला

दिनांक १० ते १४ एप्रिल, २०१९ पर्यंत कमाल व किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे. दिनांक १० ते १३ एप्रिल, २०१९ पर्यंत वाऱ्याचा वेगात वाढ संभवते.

सामान्य फरक वनस्पती निर्देशांक (NDVI) नुसार रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये वनस्पती निर्देशांक मध्यम स्वरूपाचा दर्शविण्यात आला आहे तसेच प्रमाणित पर्जन्यमान निर्देशांक (SPI) नुसार कमी ओलावा स्थिती दर्शविण्यात आली आहे.

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
भुईमुग	शेंगा अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> भुईमुग पिक आऱ्या लागण्याची अवस्था तसेच शेंगा भरण्याची अवस्था ओलाव्यासाठी सर्वेदनशील असल्याने भुईमुग पिकास आऱ्या लागण्याच्या काळात व शेंगा भरताना पाणी व्यवस्थापन करावे.
आंबा	फलधारणा अवस्था (सुपारी ते अंडाकृती अवस्था)	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ह्यातील काही ठिकाणी मोठ्या आकाराची फळे काढणीच्या अवस्थेत असून फळांची काढणी 'नूतन' झेल्याच्या सहाय्याने चौदा आणि (८० ते ८५ टक्के) पक्वतेला देठासह सकाळी १० वाजेपर्यंत किंवा संध्याकाळी ४ नंतर करावीत. उष्णतेमुळे फळांचे तापमान वाढून साऱ्याचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता असल्याने आंब्याची फळे काढल्यानंतर सावलीमध्ये ठेवावीत तसेच आंबा फळांची वाहतूक रात्रीच्या वेळेस करावी. फळे काढणीच्या किमान ८ दिवसा अगोदर झाडावर कोणतीही फवारणी करू नये. आंब्यावरील काढणी पश्चात बुरशीजन्य रोगापासून आंबा फळांचे संरक्षण करण्यासाठी काढणी नंतर लगेचच फळे ५२° सें. अं. तापमानाच्या पाण्यात १० मिनिटे बुडवून काढावीत व नंतर फळे पिकविण्यासाठी ठेवावीत. डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठाने शिफारस केलेल्या कोरोगोटिड फायबर बॉक्समध्ये फळे पॅकिंग करावीत. पुढील चारही दिवस वाऱ्याचा वेग जास्त असल्याने नवीन लागवड केलेल्या कलमांना काठीचा आधार द्यावा. आंबा पिकामध्ये फळांवर भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची व त्यामुळे फळगळ होण्याची शक्यता असल्याने नियंत्रणासाठी ५ टक्के हेक्झाकोनॉझोल ५ मि. ली. किंवा पाण्यात विरघळणारे ८० टक्के गंधक २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा पिकामध्ये फळांवर फुलकिडीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे. प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी स्पिनोसॅड ४५ टक्के प्रवाही २.५ मि. ली. किंवा थायमेथॉक्झाम २५ टक्के २ ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी (सदर कीटकनाशकास लेबल क्लेम नाहीत). फलधारणा झालेल्या आंबा झाडास उपलब्धतेनुसार शक्य आहे तिथे प्रती झाडास १५ दिवसांच्या अंतराने १५० ते २०० लिटर पाणी देण्याची व्यवस्था करावी. आंबा फळांचे फळमाशी पासून संरक्षण करण्यासाठी विद्यापीठाने शिफारस केलेले "रक्षक फळमाशी सापळा" प्रती हेक्टरी ४ या प्रमाणात बागेमध्ये झाडाच्या खालील बाजूच्या फांद्यावर लावावेत. नवीन लागवड केलेल्या आंबा कलमांना पहिली तीन वर्षे पाणी देण्याची व्यवस्था करावी तसेच जोडाच्या खाली बुंध्यावर येणारी फूट वेळोवेळी काढून टाकावी. उन्हाळ्यात पहिल्या वर्षी आठवड्यातून दोन वेळा तर दुसऱ्या वर्षी पंधरा दिवसातून दोन वेळा व तिसऱ्या वर्षी महिन्यातून दोन वेळा प्रत्येक कलमांना ३० लिटर पाणी द्यावे.
काजू	फलधारणा व पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> काजू पिकामध्ये तयार झालेल्या बिया बोडापासून वेगळ्या करून बिया उन्हामध्ये ७ ते ८ दिवस वाळवाव्यात. तसेच विद्यापीठाने शिफारस केल्याप्रमाणे काजू बोडापासून विविध टिकाव् पदार्थ तयार करावेत. पुढील चारही दिवस वाऱ्याचा वेग जास्त असल्याने नवीन लागवड केलेल्या कलमांना काठीचा आधार द्यावा. बागेतील रोगट व वाळलेल्या फांद्या गोळा करून बाग स्वच्छ ठेवावी. नवीन लागवड केलेल्या काजू कलमांना दर आठ दिवसांनी प्रती कलम १५ लिटर पाणी देण्याची व्यवस्था करावी तसेच जोडाच्या खाली बुंध्यावर येणारी फूट वेळोवेळी काढून टाकावी.
नारळ	फलधारणा व पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> बाष्पीभवनामध्ये वाढ होत असल्याने, नारळ बागेत ५ ते ६ दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी तसेच आऱ्यामध्ये ओलावा टिकविण्यासाठी नारळाच्या शेड्या पुराव्यात आणि झावळ्यांचे आच्छादन करावे. तयार नारळाची काढणी करावी आणि वाळवणी करावी. नवीन लागवड केलेल्या नारळाच्या रोपांना काठीचा आधार द्यावा तसेच कडक उन्हामुळे पाने करपू नयेत म्हणून पहिली दोन वर्षे रोपांना वरून सावली करावी. नारळावरील इरीओफाईड कोळीच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के कॅल्सीनियुक्त (अझाडीराक्टीन) कीटकनाशक ७.५ मि.ली. समप्रमाणात पाण्यात मिसळून मुळाद्वारे एप्रिल ते मे, ऑक्टोबर ते नोव्हेंबर व जानेवारी ते फेब्रुवारी या कालावधीत वर्षातून तीन वेळा देण्यात यावे. औषध दिल्यानंतर ४५ दिवसापर्यंत नारळ काढू नयेत. याशिवाय नारळावर १ टक्का निमाझोल ४ मि .ली. प्रती लिटर पाण्यातून नारळाच्या घडावर पडेल अशी फवारणी करावी. फवारणी करण्यापूर्वी सर्व किडयस्त व तयार नारळ काढून घ्यावेत. पडलेली फळे, फुलोरा गोळा करून नष्ट करावेत. तसेच नारळास ५० किलो कंपोस्ट, १० किलो निंबोळी पॅड व झिंक, बोरॉन, मोलिब्डेनम व कॉपर हि अतिस्क्ष्म अन्नद्रव्ये २०० ग्रॅम प्रती माड दरवर्षी देण्यात यावी.
सुपारी	पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> दक्षिण दिशेकडील उन्हापासून सुपारीच्या खोडाचे संरक्षण करण्यासाठी खोडावर गवत पेंढा किंवा सुपारीची झावळी बांधावी. बाष्पीभवनामध्ये वाढ होत असल्याने, सुपारी बागेत ४ ते ५ दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
भाजीपाला/ फळबाग रोपवाटिका	फुलोरा	<ul style="list-style-type: none"> उन्हाळी भेंडी भाजीपाला पिकावरील पांढऱ्यामाशीच्या नियंत्रणासाठी शेतामध्ये पिवळ्या रंगाची चिकट कार्डे ८ प्रति एकर लावावीत तसेच भेंडीवर फळे पोखरण्याऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास किडयस्त फळे नष्ट करावीत व नियंत्रणासाठी सायपरमेथ्रीन २५ टक्के प्रवाही ३ मि .ली. किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि .ली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. बाष्पीभवनामध्ये वाढ होत असल्याने, फळबाग रोपवाटिकेस, नवीन लागवड केलेल्या फळबागा तसेच भाजीपाला पिकास नियमित पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
दुभती जनावरे/ शेव्या/ कुकुटपालन	-	<ul style="list-style-type: none"> जनावरांच्या शरीराचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी जनावरांना ताजे स्वच्छ व थंड पाणी मुबलक प्रमाणात देण्यात यावे तसेच उष्णतेचा दाह कमी करण्यासाठी वैरणीवर १ टक्के गुळ्याणी आणि ०.५ टक्के मीठ यांचे स्वतंत्र द्रावण करून शिंपडावे. तापमानात वाढ संभवत असल्याने उष्णतेपासून संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याचे/कुकुटपालन शेडचे छप्पर गवत, भाताचा पेंडा, किंवा नारळाच्या झावळ्या यांनी झाकून त्यावर अतिउन्हाच्यावेळी पाणी पडेल अशी व्यवस्था करावी तसेच वारा वाहत असलेल्या दिशेने गोठ्याच्या / शेडच्या बाजूस पाण्यात भिजवलेले बारदान किंवा गोणपाट बांधावे. उष्णतेपासून जनावरांचे संरक्षण करण्याकरिता दुपारच्या वेळी जनावरांच्या अंगावर थंड पाणी शिंपडावे त्यामुळे शरीराचे तापमान कमी होण्यास मदत होईल. गोठ्यापासून संरक्षण करण्यासाठी जनावरांच्या अंगास केसांच्या उलट दिशेने २ टक्के मिथिल पेरिथिऑनची भुकटी चोळावी.

सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मासम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषि विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषि अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा

